Representantforslag 132 S

(2014–2015)

fra stortingsrepresentantene Tove Karoline Knutsen, Martin Henriksen, Helga Pedersen og Tor Arne Bell Ljunggren

Dokument 8:132 S (2014–2015)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tove Karoline Knutsen, Martin Henriksen, Helga Pedersen og Tor Arne Bell Ljunggren om å sikre Veterinærinstituttets avdelinger innen grønn sektor og havbruk i Nord-Norge

Til Stortinget

Bakgrunn

Veterinærinstituttet er et statlig institutt for beredskap og forskning på dyrehelse, fiskehelse, dyrevelferd, fôrtrygghet og mattrygghet. Veterinærinstituttet er organisert med en sentralenhet i Oslo (fra 2018 i Ås), og med regionale laboratorier i Sandnes, Bergen, Trondheim, Harstad og Tromsø. Veterinærinstituttets avdeling i Nord-Norge er lokalisert i Tromsø og Harstad. Harstad har hatt regionalt laboratorium fra tidlig 1950-tall, mens avdelingen i Tromsø ble opprettet i 1996 for å kunne bidra i et kompetent samspill med Universitetet i Tromsø, Norsk Polarinstitutt og Sysselmannen på Svalbard. Veterinærinstituttets enheter i nord har hatt som kjerneoppgave å ivareta havbruk, reindrift og arktisk landbruk, samt å delta i beredskap og forskning knyttet til miljø- og klimaendringer i Arktis. Veterinærinstituttet vedtok i 2014 at Harstad skal ha en ren marin avdeling, med ansvar for havbruk, mens virksomheten i grønn sektor i nord ble vedtatt nedlagt. Avdelingen i Tromsø opprettholder ansvar for grønn sektor inntil endelig avgjørelse tas. Det er Landbruks- og matdepartementet ved statsråden som er beslutningsmyndighet når det gjelder framtidig struktur for Veterinærinstituttet.

Endringer

Veterinærinstituttets ledelse gjorde i løpet av 2014 flere endringer med tanke på å rasjonalisere og effektivisere instituttets virksomhet. Noen av disse endringene har vært fornuftige med tanke på å løse samfunnsoppdraget på en kostnadseffektiv måte, mens andre tiltak har skapt bekymring for at dette vil svekke beredskapen mot dyresykdommer. Veterinærinstituttets styre vedtok i mars 2014 å legge ned all virksomhet innen grønn sektor ved avdelingene i Tromsø og Harstad og å redusere aktiviteten i Harstad til å gjelde havbruk. Dette vakte betydelig oppmerksomhet og sterk motstand i berørte miljøer i nord. Mange mener at dette betyr en alvorlig svekkelse av et kompetent fagmiljø innen arktisk veterinærmedisin, som man mer enn noen gang trenger og som snarere bør styrkes enn svekkes. Det har blitt understreket fra flere hold at naturen er særdeles sårbar i nord og at negative følger av menneskeskapte klimaendringer først merkes der.

Sterk økning i egenandeler

Når dyr skal obduseres, betales en egenandel for obduksjon. De siste fem årene er denne egenandelen økt betydelig, og den er i dag fem til syv ganger høyere enn den var i 2010. Egenandelene i Norge er tre til fem ganger høyere enn f.eks. i Sverige og Finland, hvor forholdene for øvrig er sammenlignbare. De høye egenandelene gjør at mange lar være å få dyr obdusert. Det er allment akseptert at obduksjon av dyr styrker kunnskap og beredskap i sektoren. Obduksjon av dyr som er død eller avlivet på grunn av sykdom, gir høy sannsynlighet for å avdekke uventede, ukjente eller kompliserte sykdomstilstander og endret manifestasjon av kjente sykdommer. I tillegg økes kompetansen hos de praktiserende veterinære-

ne, som jo utgjør den nasjonale førstelinjeberedskapen når det gjelder dyrehelse.

Landbruks- og matdepartementet (LMD) avgjør

Saken om Veterinærinstituttets avdelinger i nord har også vært gjenstand for spørsmål til landbruks- og matminister Sylvi Listhaug i Stortingets spørretime, med ordinært spørsmål fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, besvart 19. mars 2014 og med skriftlige spørsmål fra stortingsrepresentantene Martin Henriksen og Tove Karoline Knutsen, besvart henholdsvis 5. mars 2014 og 18. juni 2014. I svarene gir statsråden inntrykk av at hun har merket seg bekymringene som har kommet. Her sier hun blant annet:

«Jeg har forståelse for de bedriftsøkonomiske og faglige begrunnelsene for de endringene som Veterinærinstituttet skisserer. Samtidig er jeg opptatt av at det må gjøres tiltak som sikrer at sykdomsberedskap og helseovervåkning i Nord-Norge kommer styrket ut av endringene. Jeg legger til grunn at dagens tilbud i Tromsø blir opprettholdt inntil Veterinærinstituttet har etablert et nytt og bedre system for diagnostikk og helseovervåking i Nord-Norge.»

Dette innebærer at avgjørelsen om nedlegging av obduksjonsvirksomheten i Tromsø er utsatt inntil videre, noe som er positivt. Forslagsstillerne er imidlertid av den oppfatning at spørsmålet om hvordan kompetanse og ressurser innenfor dette viktige feltet er fordelt mellom landets ulike regioner, berører betydelige samfunnsinteresser som bør avklares politisk.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sørge for at Veterinærinstituttets kompetanse og virksomhet innen grønn sektor og havbruk i henholdsvis Tromsø og Harstad videreføres.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at egenandelene ved obduksjon av dyr har et nivå som sikrer det antall obduksjoner som trengs for å styrke kunnskapen om dyrehelse.

15. juni 2015

www.stortinget.no 07 Media – 07.no